

A vidék ősidők óta lakott; erről tanúskodnak az itt fellelt kőkori, vaskori, bronzkori leletek. A ma is Várhegynek nevezett, 180 méter magas hegyen a kelták építettek először várat Kr.e. IV. században, majd a kelták uralmát a rómaiaké követte. Kr. U. 8 – től a település fontos helyőrség az Aquincum – Sopianae hadiúton; neve ekkor Fortiana. E kor nyomait őrzi a máig „katonaút” – nak nevezett út a Garáb hegyen. A helység határában fekszik a Sió csatorna; ezt is a rómaiak alakították ki.

A népvándorlás korában sokféle nép lakja a környéket, majd a honfoglalás után Árpád fejedelem törzse, a Megyer törzs telepedik meg itt. A Nyék törzs eredetileg a Temesközt kapta és csak I. István tudatos széttelepítési politikája nyomán jelennek meg itt a Nyék törzs részei. (Emiatt van, hogy a Kárpát medencében 14 olyan település van, amelyik nevében őrzi a Nyék törzs nevét – közülük nem egy a mai Szlovákiában, Szerbiában, Ausztriában vagy éppen Ukrajnában. Felsőnyék

- vagy röviden: Nyék – a megye „felső” szögletében található, míg Alsónyék Tolna megye déli, „alsó” részén helyezkedik el.)

Felsőnyék a XII. században a dömösi prépostság tulajdona és önálló plébánia. I. László királyunk besenyőket telepít ide; Nyék első írásos emléke 1138-ból való.

A Várhegy tetején új vár (földvár) épül a XIII. században; róla írásos emlék 1315-ből való. A vár a Csák nemzetség tulajdonába kerül; a család -Dombai néven – 1557-ig uralja a környéket. Ezután a vár és Nyék a Werbőczy család birtokába kerül, majd tőlük a Batthyányiakhoz kerül. 1841-ben kerül a Montenuovo hercegi család birtokába, ahol egészen 1945-ig marad.

Felsőnyéken rögtön II. József türelmi rendelete után 1792-96 között református templom épül; majd 1841-ben a községnek önálló plébániája lesz. A katolikus templom XV. századi

falmaradványokat őriz.

Werbőczy és Dombay Pál nyomán Nyék „jogászi” kötődésű; ezt tovább erősíti Deák Ferenc: az 1848-as szabadságharc bukása után itt rejtőzik. (A Deák-présház” ma is országosan védett műemlék. ) Az akkor Nyékhez tartozó Horhi-puszta szülötte Méliusz Juhász Péter, az első debreceni református püspök. Az akkor szintén Nyékhez tartozó Fürged-pusztán születik Vas Gereben, a XIX. század jelentős írója; művei közül több Nyék környékének játszódik. Ugyancsak kötődik a község a Vörösmartyakhoz is; a költő unokája és dédunokája Nyéken élt.

A Sió medrét már 1865-ben szabályozták; csökkentve ezzel a csatornát övező mocsarak területét. A mocsárvilág maradványa a Kollát-i rét; ez Felsőnyékhez tartozó természetvédelmi terület.

Felsőnyék tipikusan mezőgazdasági település: egy rövid időszakot kivéve, számottevő ipar a községben soha nem volt. Lakosainak száma 1009-ben mintegy 1100 fő; a lélekszám sokáig fogyott, majd az utóbbi években stagnál.

A községben a Deák présház és a Cziráki ház országos védettségű műemlék, de mintegy további húsz ház illetve objektum áll helyi védelem alatt.